

Pluswerking

?

Zijn er nog vragen ...

Inhoud

Voorpagina	pagina 1
Inhoud	2 - 3
Voorwoord... "Zomaar een bundel ideeën omtrent Pluswerking"	4
Bezinning... "Wie kinderen samenbrengt"	5
Wat is Pluswerking nu eigenlijk?	6
Wat wordt bedoeld met Plus?	6
Plus'werking-' of `beweging'?	6
Is pluswerking een verderzetting van de vormselcatechese?	7
Wat is de relatie tussen pluswerking en parochie?	7
Is er leven na de pluswerking?	8
Doel van een pluswerking. Voor wie en door wie...	9
Waar gaat het eigenlijk om?	9
Voor wie is pluswerking bedoeld?	9
Wie spreekt van 12 tot 18 jaar, die spreekt van puberteit...	9
Hoe kunnen wij jongeren motiveren voor een pluswerking?	10
Kandidaat-plussers uitnodigen...	11
Hebben ouders een rol in pluswerking?	11
Wat mag de plusser verwachten? Wat moet hij/zij niet verwachten?	12
Begeleiding	14
Wie komt er voor begeleiding in aanmerking?	14
Kan ik die zelf nog zoekend ben in mijn geloof wel aan geloofsbegeleiding doen van jongeren?	14
Welke autoriteit kan / mag de begeleid(st)er hebben?	14
Hoe kan een begeleidingsploeg best functioneren?	14
Wat is het belang van regelmatig evalueren?	15
Heeft pluswerking wel zin?	
Zijn er niet veel ontmoedigende momenten?	15
Is vorming van begelei(st)ers nodig en mogelijk?	15
Pluswerking is een catechetische jongerenwerking	16
Gaat het om catechese?	16
In welke mate doen we in pluswerking aan geloofsbegeleiding?	16
Wat heeft pluswerking wel en niet te maken met vormsel- en schoolcatechese?	16
Creëren we geen drempel door pluswerking als een catechetisch project te omschrijven?	16
Geloof en leven, wat bedoelen we met 'geloof'?	16
Wordt er aandacht besteed aan de wereld rondom ons in pluswerking?	17
Heeft pluswerking iets met `kerk' te maken?	17
Bijbel! Kan het niet evengoed zonder Bijbel?	17
Vorming	18
Aanpak, als het echt om `vorming' gaat, tot wat vormen we dan?	18
Aanpak. Er wordt vaak over ervaringsgericht werken gesproken?	
Wat wordt hieronder verstaan?	18

Aanpak. Er werd reeds een paar keer gesproken van creativiteit en weerbaarheid.	
Wat wordt hiermee bedoeld?	18
Wat of wie bepaalt het programma?	18
Omtrent een jaarplanning	19
Methode. Volgens welke methodes wordt aan pluswerking vorm gegeven	
Methode. Regelmaat van samenkomen met een pluswerking en hoe lang moet een plusbijeenkomst duren?	20
Moeten vieringen, bezinningsmomenten, Bijbel, rituelen, symbolen een plaats krijgen in een pluswerking?	20
Plussers, een moeilijke leeftijd...	20
Tussen 12 en 14	21
De 12-14jarige en hun gelovig zijn	22
Tussen 14 en 16	23
De 14-16 jarige en hun gelovig zijn	25
Grondhoudingen voor mensen die in de begeleiding van plussers staan	26
Gebod	27

Zomaar een bundel ideeën omtrent pluswerking.....

dag plusbegeleidster/begeleider,
dag geïnteresseerde in pluswerking,

Ter gelegenheid van het begeleiders weekend van 13 Plus Deerlijk vertrouw ik opnieuw aan het papier enkele van mijn ideeën toe omtrent een pluswerking. Ik denk dat in de 21 jaar dat ik en her en der met pluswerking bezig nu zo ongeveer aan mijn zevende ideeënbundel toe ben. Noem het een vervolg op de vorige of een herwerkte versie/visie vanuit de ervaringen en de wisseling der tijden. Een volledig bundel? Dat kan toch niet, want pluswerking heeft altijd een eigenheid die hoe vloeiend een tekst ook uit een pen vloeit, nooit ten volle aan het papier is toe te vertrouwen. Noem het dus maar een poging om datgene wat me nauw ter harte gaat neer te schrijven. Hoe moet je dan deze bundel zien.gebruiken, pruimen?

Eigenlijk wil de bundel eerst en vooral je enthousiast maken voor pluswerking.

Vandaar....

- Je kan de bundel eens volledig doornemen en dan definitief naast je neerleggen en als oud - of kladpapier een vlugge recyclage geven. Maar daarvoor is mijn schrijven uiteraard niet bedoeld. Vraag is hier: "Is enthousiasme?"

- Je kan de bundel doornemen en dan zeggen: "dat is helemaal ons pluswerking niet. Het is een veel te groot ideaal, daar kom ik niet aan toe." Om meteen de bundel nooit meer te openen. Lees hier: 'je maakt eigenlijk een keuze om je pluswerking niet verder te laten evolueren en evalueren...' Opnieuw is de vraag hier: 'Is voldoende enthousiasme?'

- Je kan de bundel doornemen en dan zeggen: "tiens, ik sta er nog ver - van af, maar 't is de moeite om er Werk van te maken en misschien de bundel als gangmaker tot een (vernieuwde) pluswerking te hanteren." Een plusbegeleid(st)er vol enthousiasme!

- Je kan de bundel doornemen en zeggen: "dat is nu precies onze pluswerking." ENTHOUSIAST VOLHOUDEN!

Maar weet dat naast de bundel het voornaamste is dat jij aan pluswerking wil doen. Want wie jonge mensen samenbrengt ervaart de hunker en de vraag om een stukje met hen op weg te gaan. In antwoorden getuigenissen, het aanbieden van kansen tot het opdoen van ervaringen,... kortom in het samen op bouw je met plussers een stukje toekomst. Wat meer is, je geeft leven door en je geloof in het leven, in de mens, in God. Tegenover al de gaven staat wat jezelf mag ontvangen. Want wie geloof en leven schenkt, krijgt ook geloof en leven terug. Je wordt er zelf meer mens door.

Pluswerking is een creatief gebeuren, waarbij jongeren en (jong-)volwassenen samen op weg gaan, in spoor van Jezus, op de Adem van zijn Geest, bouwend aan een nieuwe wereld.

Er zijn er die durven beweren dat het geloof bil jongeren wel ver te zoeken is... Moeten we ons eerder de vraag stellen of de geloofsoverdracht wel altijd voldoet?! Veel van ons jongeren zijn in deze tijd, net zoals volwassenen op zoek naar een antwoord op de zin-vraag'. Meteen horen we hier een belletje rinkelen. Moeten we niet opnieuw meer aandacht geven aan het gelovig christelijk duiden van het leven? Dit kan en moet in eerste instantie in het gezin gebeuren en daarnaast in school, jeugdbeweging en overal waar ouderen aan jongeren een stukje leven willen doorgeven. Dit is geen oproep tot een conservatief reveil. Maar een pleidooi voor duiding; een pleidooi om de heelheid van de schepping opnieuw dagelijks te confronteren met de gebrokenheid in onze moderne maatschappij, die ook door ons jongeren ervaren wordt. Geloven doe je immers niet alleen op zondagvoormiddag in de kerk.

In de pluswerking willen we proberen iets van deze gelovige levenshouding; van die zorg: om vrede en gerechtigheid, het hernieuwen van ons denken, de vraag naar profeten, het uitvoeren van het Woord. het kiezen voor het leven en de ommekeer vanuit berouw bij ons jonge mensen bij brengen.

Je hebt goed gelezen en gehoord: 'proberen', -dat elk geval -, met onze beperkte mogelijkheden en alle moeilijkheden onderweg, maar mét volle overtuiging.

Wie kinderen/jongeren samenbrengt en met warme aandacht voor hen openstaat,
ontdekt wellicht, vandaag nog sterker dan toen, een hunker naar verkenning,
een beetje schroom, een brokje droom
maar alleszins een diepe vraag naar "doen".
Wie kinderen/jongeren door een warme kring gedragen,
wil begeleiden langs de lange weg die "leven" heet,
zal al luisterend ondervinden dat voor hen dit leven wordt gekleurd
wanneer er intens veel in 'de kring' gebeurt.

Ons catechetisch - samenzijn, samen doen, willen wij uitbouwen tot een blij gebeuren.
Het is meer een bevragen, een doen vermoeden, soms een speels verwijzen naar de
welvaartskooi.

Het wordt een exploratietocht van gul gegeven kansen.
Een verkenning van het stille wonder,
het 'meer' dat zo nu en dan de banale korst doorbreekt.
Het is stilvallen en fluisterend laten voelen wat een mens heel diep beroert.

Het is al spelend, al doende
steeds opnieuw ontdekken dat ik, jij, dat een mens een boek kan zijn, een lang en rijk
verhaal.
Het is temidden van dit openbare blij gebeuren, Zijn verhaal ter sprake brengen.

Want Gods heil voor alle mensen, Gods droom,
gisteren door profeten stil beluisterd en soms ook in vraag gesteld midden in de woestijn,
heeft zich nu heel sterk geopenbaard
in Hem, Jezus van Nazareth.
Een tochtgenoot, een mens voor anderen, een brood gebroken, een beker wijn.

Het wonder dat nu in Jezus is gebeurd, en dat wij verhalend bij ons jongeren tot leven
brengen,
zal hen vooral raken en richten als zij nu kunnen zien en mogen ervaren
dat mensen vrienden worden voor elkaar en doen wat Hij heeft voorgedaan.

Ga nu midden in de kring zitten.
Neen... niets zeggen.
Neen... laat ook deze bundel maar even gesloten.
Voel je het?
Hunker naar warmte, beweging, spel.
een vraag om te doen.
Leef dan.
Speel dan met hen.
Open niet hen al levend de diepte van ons mensgebeuren.
Openbaar hen de grond van ons bestaan.
God,
om ons, mensen, begaan.

VEEL PLEZIER AAN JOU BEGELEID(ST)ER ZIJN!

Wat is pluswerking nu eigenlijk?

Wat wordt bedoeld met die “plus”?

Ja, wat zou hiermee bedoeld worden? Misschien kan je zelf proberen uit te maken wat je in dit verband onder ‘plus’ kan verstaan. Heeft het iets met het plusteken uit de rekenkunde te maken, dat aanduidt dat er aan een gegeven waarde iets wordt toegevoegd?... We kunnen het ook interpreteren als het symbool voor “positief”... Is het misschien ook te zien als een kruisteken, dat verwijst naar Jezus Christus en het Rijk Gods dat Hij verkondigde?...

Je ziet welke mogelijkheden zo'n klein woordje je geeft. Let toch op dat dit kleine woordje geen onnodige beperking oplegt en 'ruimte' wegneemt die juist zo fundamenteel is in de pluswerking! Maar meteen mogen we ook stellen dat we in een pluswerking inderdaad **proberen bij onze jongeren een waarde toe te voegen, positief hen te benaderen en doorheen de activiteiten steeds te verwijzen naar Jezus, de Christus**. Soms wordt in één adem met 'plus' een getal genoemd : + 13, + 14, + 15, ... Dit verwijst gewoon naar de leeftijdsdeelgroepen die een pluswerking kan hebben.

Plus-’werking’ of -beweging?

Het is geen beweging en mag het ook nooit worden zoals in jeugdbeweging, vredesbeweging, milieubeweging, ... Het heeft geen nationale of regionale structuren, geen lidmaatschap, geen leiding maar begeleiders (mee - trekkers), geen proost in de strikte zin van het woord, maar eerder een begeleidende priester (pastoraal verantwoordelijke), die net zoals de lekenbegeleiders een begeleider is, een mee - trekker, geen schatbewaarder (en ook geen schat)... Wel is het goed dat er organisatorisch gezien, meer naar het uitwerken van de jongerenwerking en de richting die men wil uitvaren, ook als continuïteit iemand (een tweetal) wat eindverantwoordelijkheid draagt en dat engagement voor een langer tijd aankan. Naast de begeleider - priester is het goed dat hier ook een leek staat als eindverantwoordelijke die samen met de gehele ploeg op het ritme van de werking als het ware de plusboot over de soms woelige zee die geloofsopvoeding wel is wil loodsen.

Het gaat om een plaatselijk initiatief dat van onderuit op gang komt. Er wordt wel parochiaal, diocesaan en interdiocesaan aandacht aan besteed. In elk bisdom is er een dienst of werkgroep die iedereen voor een pluswerking probeert uit te werken.

Toch kunnen we niet zondermeer zeggen dat 13+ geen beweging is. **Het is een “beweging”, eigenlijk beter benoemt “een catechetische jongerenwerking in beweging” met een eigen kleur: zonder de grote structuren of hiërarchie, genesteld in de schoot van de parochie, maar gebouwd op eigen initiatief, in alle vrijheid, met eigen doelstellingen, afhankelijk van de groep, in samenspraak met de verwachting van de parochiegemeenschap, wetend dat je elk jaar ergens anders kan uitkomen. Dit wil niet zeggen dat er een laat – maar – waaien - mentaliteit heerst, maar dat 13+ door een fris windje ‘in beweging’ wordt gehouden. En er zit beweging in omdat meewerken aan de geloofsbegeleiding van jongeren een dynamisch gebeuren is. Steeds opnieuw kan je vaststellen dat er creativiteit leeft, dat er toekomst mogelijk is.**

Is pluswerking een verderzetting van de vormselcatechese?

Het vormsel is niet het einde van de vormselcatechese maar het begin van de pluswerking. Zo zou je het als plusbegeleid(st)er kunnen stellen. Tijdens de vormselcatechese hebben de jongeren (hopelijk) positieve ervaringen mogen opdoen door de groepsvorming en de catechetische initiatieven aangepast aan hun leeftijd. Dat alles wordt in het sacrament van het H. Vormsel bevestigd, niet afgerond. **Pluswerking wil de geloofsontwikkeling bij jongeren verder ondersteunen. Vormselcatechese en pluswerking zijn geen vreemden van elkaar, zowel de respectievelijke begeleid(st)ers/catechisten als de eigenlijke werkingen. Vormselcatechese en/of pluswerking kunnen (en is zelfs wenselijk ter kennismaking) gemeenschappelijke initiatieven nemen.** De pluswerking toont hun interesse en bekommernis bij de kandidaatvormelingen in de grote momenten uit de vormselcatechese. Uiteraard brengt ook de vormselcatechese pluswerking ter sprake.

Wat is de relatie tussen pluswerking en parochie?

Pluswerking is steeds een plaatselijk initiatief van een parochie, d.w.z. dat het initiatief uitgaat hetzij van een parochiegemeenschap, het zij van enkele mensen die de nood aan een pluswerking hebben gevoeld. Het is hoe dan ook altijd zo dat een pluswerking geïntegreerd wordt in het parochieleven. Als een pluswerking op een gezonde manier zich weet te profileren in een parochiegemeenschap dan kan zij ten gepaste tijde naar buiten treden. Een pluswerking respecteert andere bindingen. Jongeren uit een pluswerking kunnen (en niets mag een beletsel zijn) lid zijn van een andere jeugdbeweging - of jongerenwerking of andere verenigingsvorm. Pluswerking treedt met voornoemde beweging nooit in concurrentie, maar probeert een `plus' aan te bieden. Een pluswerking kan lid zijn van de plaatselijke jeugdraad. Doch dit veronderscheidt dat het lidmaatschap nooit de eigenheid van de jongerenwerking schade berokkend. Een jeugdraad moet weten dat een pluswerking iets anders is dan Chiro, Scouts, KSA/VKSJ, KAJ, KLJ, etc. Pluswerking kan bij bepaalde gelegenheden ook een ruimere groep jongeren samen brengen of een eigen inbreng doen bij initiatieven van de parochiegemeenschap (of de gemeente) (bijvoorbeeld advent, vasten, projecten of een actie, iets duiden, kritisch christelijke vraagstelling en tegenwoordigheid, vieringen.)

Van het parochieteam of de plaatselijke pastorale verantwoordelijke (begeleidende priester) mag verwacht worden dat deze de pluswerking bevestigen en stimuleren. Het is hun pastorale opdracht initiatieven ten goede te ondersteunen en ten aanzien van de gemeenschap als een pastoraal waardevol gebeuren te duiden. Pluswerking gezien haar eigenheid behoort voor het beleid en de pastoraal verantwoordelijken van de parochie tot hun prioriteiten. Pluswerking werkt positief mee aan parochiale initiatieven, doch er mag nooit verwacht worden dat de pluswerking zondermeer voor alles en altijd de actieve rol moet spelen of geroepen is de klusjes voor en van alles en nog wat op te knappen.

Ideaal: iedere parochie zijn pluswerking? Dat hangt van de plaatselijke situatie af Het ligt voor de hand dat een pluswerking zich richt tot de jongeren van één bepaalde parochie. Grootchaligheid is bij een pluswerking uit de boze. Maar dat betekent niet dat jongeren

van buiten die parochie zich niet mogen aansluiten. In bepaalde situaties zal een pluswerking door de structuur van de parochie parochiegrensoverschrijdend zijn; het is goed mogelijk dat in het bisdom Brugge waar de parochies samen een federatie vormen en er een zekere band is tussen de jongeren uit de federatie er ook een 'federale pluswerking' is i.p.v. parochiaal.

Is er Leven na de pluswerking?

Een vraag die moet gesteld worden is : op welke manier beëindig je een pluswerking? In praktijk is het vaak zo dat jongeren van 15-17 jaar uit eigen beweging de groep verlaten. Daarnaast zijn er natuurlijk ook op vroegere leeftijd afvalligen'. (Omgekeerd zijn er ook die aan 15 jaar de stap naar een pluswerking zetten). Dit maakt de vraag blijkbaar overbodig. Het is echter eerder reden tot bezinning. Wanneer we de jongeren willen begeleiden op hun weg naar (christelijke) volwassenheid en hen willen stimuleren in een groeiend engagement, in het uitzuiveren van keuzen en waarden, dan veronderstelt dit ook een zekere bevestiging. Jongeren hebben nood aan bevestiging. (Elke mens trouwens.) **Het is dan ook niet goed dat zij zomaar in alle stilte verdwijnen. Daarom is het goed eenmaal ze ongeveer 17-18 jaar zijn met hen over de toekomst na (hun) de pluswerking te praten.** Op sommige parochies is er een zgn. engagementsviering op + 18 jaar wat wel zinvol is, Het is hoe dan ook niet de bedoeling dat plussers zo lang mogelijk plussers blijven.

Pluswerking stuurt hen de wereld in, verwijst ze door naar andere groepen en initiatieven waarbinnen zij zich kunnen inzetten en vormen. De bedoeling is niet dat plussers plusbegeleid(st)ers worden en het is zelfs niet vanzelfsprekend, maar de mogelijkheid mag evenmin uitgesloten worden. Wel is het goed en belangrijk wanneer men met oudere plussers over hun toekomst na de pluswerking gaat praten en het plusbegeleider zijn komt ter sprake -ook al zijn ze al jaren lid- hen duidelijk wordt gesteld waar het in pluswerking omgaat. Jongeren in wie men mogelijk een goede toekomstige begeleid(st)er ziet mogen (moeten) daarin bevestigd worden. Ook omgekeerd mag en moet men durven zeggen dat we het met een bepaalde jongere het als begeleid(st)er minder ziet zitten. Tactvolheid en bevestiging in datgene wat de betrokken jongere(n) ligt zijn hier meer dan belangrijk en essentieel.

Doel van een pluswerking. Voor en door wie...

De bedoeling van een pluswerking is jongeren van ongeveer 12 tot 18 jaar oud samen te brengen. In een pluswerking willen we aan zoveel mogelijk tieners de kans geven om in positief groepsgebeuren het evangelie te ontdekken en zo stilaan stappen te zetten tot verdere positieve inzet in hun omgeving. Door een aanbod van activiteiten en duiding van hun ervaringen willen we hen binnen het groepsgebeuren iets laten ontdekken van de evangelische waarden en een christelijke levenshouding. Wij willen hen laten participeren niet enkel binnen de eigen werking, maar ook op een jonge en frisse manier binnen de Kerkgemeenschap. Wij willen in pluswerking de plussers hun weerbaarheid en creativiteit helpen ontwikkelen met het oog op de keuzen die zij willen maken in het leven,

Waar gaat het eigenlijk om?

Het gaat natuurlijk om de jongere zelf, om zijn/haar leven. In de pluswerking gaat het dus om de plussers. Zoals het in het onderwijs gaat om de leerlingen en in het spel om de knikers. In een pluswerking gaat het werkelijk om de knikers en niet om het amusement van de begeleid(st)ers. Natuurlijk is goed dat men als begeleid(st)er er zich ook in goed thuis voelt. Pluswerking is geen hobby, maar een engagement. Wie dit niet voor ogen kan houden, moet er niet aan beginnen, noch als jongere, noch als begeleid(st)er, zelfs niet op aandringen van de pastoor of je beste vriend(in).

Voor wie is pluswerking bedoeld?

De pluswerking richt zich tot alle jongens en meisjes die hun lagere schooltijd beëindigd hebben. Meestal worden diegenen uitgenodigd die zopas gevormd werden, maar andere jongeren worden niet uitgesloten. De maximum leeftijd is 18 jaar. Pluswerking is een plaatselijk initiatief en richt zich dus tot jongeren van een bepaalde parochie (federatie of gemeente).

Wie spreekt van 12 tot 18 jaar, die spreekt van puberteit...

De puberteit wordt soms wel eens gezegd is een moeilijke periode. Puberteit een moeilijke leeftijd? Hoe gaan we daar mee om? Laten we eerst en vooral stellen dat 'de puber' niet bestaat, evenmin als 'de jongere'. Meer nog dan andere leeftijden wil ieder puber op zijn/haar manieren op zijn/haar ritme de weg uitzoeken en ontdekken wie hij/zij wel is. Wat hij/zij kan. Wat hem/haar inspireert en richting heeft, welke weg hij/zij wil uitgaan. Bij de ene begint dat al op twaalf, bij de andere pas op vijftien. De ene is heel kritisch, tegenover alles en nog wat, anderen maken zich dan weer weinig zorgen. Bij de ene loopt alles van een leien dakje en wordt de zoektocht naar zichzelf een boeiende ontdekkingstocht, waarbij de volwassenen (ouders, plusbegeleid(st)ers, leerkrachten,...) ervaren worden als sympathisanten of mensen die toch wel iets te betekenen en te zeggen hebben. Bij anderen loopt dat allemaal wat minder vlot: zij voelen zich onzeker, alleen of onbegrepen. Ze sluiten zich soms op of zetten zich sterk af tegen de anderen, die zo

voelen ze het aan hen overdonderen, hen niet begrijpen of betuttelen. Pubers kunnen dus echt verschillen van elkaar. Daar moeten we rekening mee houden, door hen experimenteerruimte aan te bieden waar ze hun mogelijkheden en dromen kunnen ontdekken. Soms willen ze op hun eentje zijn, rustig weg van al de rest, Maar soms hechten pubers veel belang aan het samen-zijn met leeftijdsgenoten! Bij hen zoeken ze steun, sympathie en respect voor hun eigen zoektocht, Er valt dan ook tussen 12 en 18 jaar zoveel te ervaren en ontdekken! Van een kind naar het groeien tot een volwassene in denken, doen en handelen. De God van de kinderjaren uitwuiwen voor een eigen Godsbeeld al of niet ontdekken. Zijn eigen seksualiteit en geaardheid verkennen met daarbij horend veel onzekerheid. Met dit alles is hier neergeschreven dat we als plusbegeleider tussen ons pubers aandacht zullen hebben om hen een boeiende ontdekkingstocht aan te bieden, waar ze zichzelf, de andere, God mogen ontdekken met ruimte en veel kansen om te experimenteren, met oog voor de groep en voor de plusser als individu; waarbij vanzelfsprekend ingebakken een groot respect voor de jongere. Tevens proberen we hen een sfeer aan te bieden waarin zij kunnen verwoorden alle vragen die bij hen leven; om dan samen met hen te zoeken naar een antwoord en waar nodig het als volwassene van uit uw volwassenheid het hen ook aan te bieden, beseffend dat zij uw mening niet altijd delen, omdat ze soms anders aanvoelen of zich tegen jou willen afzetten. Als plusbegeleider zal het dan ook belangrijk zijn om uw jongeren te begrijpen en je niet te laten afschrikken als ze je soms niet begrijpen. Volhouden en nabij zijn is de boodschap.

Hoe kunnen wij jongeren motiveren voor een pluswerking?

In de doelstelling schreef het al neer: 'het groepsgebeuren is een belangrijke troef voor de pluswerking.' Bij geen enkele leeftijd dan juist die van de plusser is de 'peer-group' zeer belangrijk! (De groep waar men zich geborgen weet vanuit het gevoel onder gelijkgezinden zich te bevinden.) Tot een peer-group behoren is het streven van de meeste jongeren, waarbij men zelfs bereid is eigen persoonlijkheid op te offeren. Goed dat we dit weten, maar dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn van pluswerking. Wel proberen we te streven juist dat 'geëigend aanvoelen bij jongeren' positief om te buigen of te gebruiken als belangrijke motivatie om voor een pluswerking te kiezen. Plussers komen voor elkaar. Pluswerking is op dat vlak een voortzetting van het (hopelijk) toffe gebeuren dat de vormselcatechese is. Het is een niet onbelangrijke deze troef uit te spelen in een tijd van individualisme. Zich tot die groep laten erkennen door een kenteken (badge, sweater, T-shirt, das, etc). kan hierin positief zijn, doch hier wordt niet gekozen voor een volwaardig uniform! Ook een ruimte waar men zich als plusser kan thuis voelen en uitleven is belangrijk. Om een poster te hangen, een knutselwerkje te laten staan, om thuis te komen. Een lokaal indien haalbaar is dan ook heel belangrijk. Maar het ook is goed dat het lokaal verwijst naar het groter geheel van de parochie. Ideaal is dus lokaaltje in het parochiecentrum omdat je onrechtstreeks de jongeren ergens laat gewaar worden dat zij in dat groter geheel van de parochie door hun werking en lokaal er ook bijhoren en belangrijk zijn. Daarom is een lokaal in een gemeentelijk jeugdcentrum tussen Chiro, scouting, etc. minder ideaal. Men kan er als plussers wel thuiskomen, maar misschien opent men dan ook wel de deur om de pluswerking te zien als een van de vele gemeentelijke jeugdbewegingen. (Een andere jeugdorganisatie naast pluswerking in een

parochiecentrum kan natuurlijk altijd en is mogelijks een verwijzing naar de Kerk als een huis met vele kamers.) Indien een eigen lokaal niet haalbaar is het aangewezen in de schoot van de parochie over een lokaal te beschikken waar de plussers toch thuis kunnen komen omdat het hen een vertrouwde omgeving biedt en omdat ze er toch iets eigens kunnen nalaten. Is een lokaal dan zó noodzakelijk? Neen, maar het is wel aangeraden. Naast het inspelen op de `peer-group' en het materiële gegeven van over een lokaal te beschikken waar ze zich goed voelen wordt de beste motivatie en reclame nog altijd door de plussers zelf gegeven. Hun getuigenis, gekoppeld aan een doorleefde en boeiende jongeren-nabije pluswerking met én door de ruime aandacht van de begeleid(st)ers, is de beste promotie voor een plusgroep.

Kandidaat-plussers uitnodigen...

Vooreerst en onvervangbaar de persoonlijke uitnodiging thuis bij het einde van de vormselcatechesewerking, verder kan je hen ook aanspreken op die plaatsen waar ze als jongere komen, je kan een berichtje in het parochieblad zetten, je kan bij het einde van het schooljaar in de zesdes eens de pluswerking gaan voorstellen, een affiche, etc... Het is ook goed en aangeraden de mogelijke plussers een hele tijd te blijven uitnodigen (gedurende een heel jaar), ook al krijg je van een heleboel potentiële plussers geen teken van leven, Vele kanalen kan je daarvoor aanwenden; onvervangbaar blijft hier hen verder een nieuwsbrief bezorgen met uitnodiging en aanvullend een berichtje in het parochieblad, een affiche, de mondelinge reclame door de begeleiders en de plussers zelf

Hebben ouders een rol in de pluswerking?

Het is zinvol om niet alleen de jongeren te motiveren en uit te nodigen tot een pluswerking, maar ook de ouders warm te maken voor pluswerking. Twaalfjarigen kunnen nog zo opgetogen zijn over hun pluswerking, wanneer dat enthousiasme niet door de ouders wordt gedeeld, laten zij het vlug afweten of krijgen zelfs geen toestemming om mee te doen. Je weet wel wat we zeggen bij de vormselcatechese: "de ouders zijn de eerste catechisten."

Hoe benaderen we dan best de ouders?

Al van tijdens de vormselcatechese brengen wij ook bij de ouders de pluswerking ter sprake via de catechese, de briefwisseling, de ouderavond. Aan ouders wordt gesteld dat pluswerking eigenlijk de logische verderzetting is van de vormselcatechese. Het is goed bij het einde van de vormselcatechese elke vormeling thuis bij zijn ouders door plusbegeleid(st)ers als het ware met de groeten van de catechist te gaan opzoeken om hen de pluswerking voor te stellen. Eenmaal plusser is het belangrijk dat de begeleid(st)ers contact houden met de ouders. Ideaal is de nieuwsbrief met de activiteiten telkens opnieuw persoonlijk te gaan afgeven, dit is te verkiezen boven een berichtje in de brievenbus of een telefoontje. Waar begeleid(st)ers goede contacten onderhouden met de ouders van de plussers ontstaat een wisselwerking en hebben beiden partijen een signaalfunctie naar elkaar. Trouwens elke ouder kent graag het gezicht van de man of vrouw aan wie hun kind wordt toevertrouwd. Goede contacten hebben naast de wisselwerking en signaalfunctie ook nog een niet onbelangrijke praktische draagkracht in zich: je kan op die ouders eens beroep doen om eens te rijden, een klus op te knappen,

etc,.. Meteen wordt de kringloop weer gesloten: zien waar de jongere vertoeft, hoe de werking in een zit, etc... je hebt het wel begrepen: 'wisselwerking.' Zo is het ook goed jaarlijks minstens eenmaal de ouders, alsook de parochiegemeenschap de kans te geven wat uitvoeriger met de pluswerking in contact te laten komen bijvoorbeeld ter gelegenheid van een eucharistieviering door de pluswerking.

Wat mag de plusser verwachten? Wat moet hij/zij niet verwachten?

Vooreerst mag de plusser aandacht verwachten. De luisterbereidheid van de begeleid(st)ers is fundamenteel. Pluswerking wil een kader aanbieden waarbinnen de jongeren zichzelf mogen zijn. Daarnaast mag de plusser ook een actief en open groepsgebeuren verwachten. Vraag hierbij die we ons ongetwijfeld vanuit ons doelstelling moeten stellen: "Welke plaats krijgen de ervaringen van de jongeren in de pluswerking? Ervaring is nog altijd de beste leermeester. Ook in de pluswerking zullen de ervaringen die jongeren binnen en buiten de pluswerking opdoen een prioritaire plaats krijgen. Elke plusser moet op dat vlak gelijke kansen krijgen ; 'n pluswerking is er niet alleen voor de meest mondige of meest begaafde. Het aandacht hebben voor elkaar is dan ook een aandachtspunt voor de jongeren. De begeleiding van haar kant let er op dat de opgedane en binnengebrachte ervaringen naar waarde worden geschat, geduid en eventueel aangepaste expressievormen krijgen.

Waar kunnen we op letten?

Hoe belangrijk het groepsgebeuren is voor deze jongeren werd al onderlijnd. Je kon ook al iets lezen wat ik onder puberteit versta. Naast dit alles willen we in pluswerking de nadruk leggen op de groeikansen die we hen willen bieden, De puber ontdekt dat hij/zij 'iemand' is en zoekt dit persoonlijk in te vullen. Er is een diep verlangen naar vertrouwen, dat zich zelfs vaak uit in luidruchtig en cynisch wantrouwen. Hoe ga je daar mee om?

School en maatschappij eisen veel, er is dan ook een angst om te mislukken. Geef je hen de ruimte om te 'mislukken' en dit te verwerken? - Niet in het minst door een niet op prestatie gerichte pluswerking aan te bieden!

Pas op dat je niet bij voorbaat voor jezelf een beeld vastlegt van 'de puber' en verwacht dat iedere plusser daaraan beantwoordt. Wie de puber op dit moment is, hangt immers van verschillende factoren af individuele aanleg, voorgeschiedenis, omgeving waarin men opgroeit, toekomstperspectief, Uiteindelijk komt het gewoon hier op neer: van hen te houden...

In het verwachtingspatroon van sommige plussers zal ongetwijfeld ook de vraag naar 'spelen' opduiken. Wordt een kamp gevraagd. Oudere plussers gaan misschien wel eens een fuif verwachten. Vooreerst spelen. Er zijn groepen die aan het spel nauwelijks of geen plaats geven. Nochtans is de spelvorm in de catechese een zeer waardevolle techniek. Spelen kan en is in catechese een methodiek om hen iets bij te brengen. Het is fantasievol beleven van eigen willen en kunnen. Het spel is een essentieel bestanddeel voor de ontwikkeling van het kind/jongere. Echt spel is ook een van de grondvormen waarin zich ontmoeting van de mens met de andere voltrekt. Creatieve spelen zijn dan ook zeker op hun plaats. Als tussendoortje kan wel eens een klassiek spel (al was het een partijtje voetbal) aan bod komen. Doch deze spelvormen lijken meer gepast voor een weekend (langere activiteit) dan een gewone plusactiviteit. Als je dan toch eens een klassiek spel

speelt, plaats het dan eerder naar je plussers toe als eens een extra. Laat hen nooit het gevoel hebben dat het een gewone plusactiviteit vervangt, wat ook niet mag. Je zou eens kunnen voetballen voor Broederlijk Delen of om tijdens een examenperiode eens alle spanningen af te zetten en te ontladen. Maar laat bovenstaande lijnen omtrent het klassieke spel je niet afschrikken, want je mag nooit vergeten dat je via spel komt tot samenzijn, samen-werken met anderen en dat elk spel een stimulerende rol heeft in de groeps- en persoonsvorming.

Een kamp zoals we het kennen bij de klassieke jeugdbewegingen is geen plusactiviteit, voorkeur gaat naar een bezinningsweekend (twee, driedaagse). Het is een geweldige stimulans en het geeft alle mogelijkheden om intens te werken. Driedaagsen, tweedaagsen, weekends, ... Een geslaagde driedaagse is een intense belevenis. Ernstigs, speels, creatief, zoveel samengebond in een thema. Vooral het samenleven, groep vormen met vallen en opstaan, blijft hangen na die dagen. Je leert mekaar anders kennen. Er gaat veel meer in jongeren om tijdens die dagen dan de sporadische bijeenkomsten kunnen wakker roepen. In dragende gemeenschap groeien mensen in vertrouwen en enthousiasme. Waar er toch een kamp is, laat het dan duidelijk een alternatief kamp zijn t.o.v. jeugdbewegingskampen. M.a.w. een ervaringsgericht kamp, met een duidelijk 'duidend' thema, met veel ruimte voor bezinningen in allerlei technieken. Ook de plaats kan bepalend zijn. Met oudere plussers (17-18 jaar) kan een Caritaskamp of bouwkamp. Vanaf vijftien, zestien een tocht, een bedevaart, een pelgrimage. Pluswerking is ook ideaal om eens deel te nemen aan een Bijbelkamp. Wie lukt in een meerdaags kamp biedt ongetwijfeld dezelfde (meer-)waarden aan als van toepassing bij een driedaagse.

En dan kan natuurlijk ook de vraag komen naar fuiven. Eigenlijk hoort een fuif niet thuis in een pluswerking. Een fuif is een zeer typische vorm van consumeren en juist in pluswerking proberen we ons tegen een consumptiemaatschappij af te zetten. Soms wordt een fuif gebruikt om wat geld in 't bakje te brengen. Ook al heeft pluswerking geen schat nodig, iedereen weet dat koken geld kost en er soms een duurdere activiteit wordt georganiseerd (bijvoorbeeld kamp). Een alternatieve financiële actie draagt de voorkeur weg: bijvoorbeeld auto's wassen. Je kan in zo'n activiteit ook duiden dat er veel straatkinderen zijn die net als hen op dezelfde manier moeten proberen te overleven. Als dan toch noodgedwongen een fuif is; dan zal je vooral ook oog hebben voor een maximum waardenschaal. Dat houdt in wat de keuze van de muziek? Kans tot volksdansen? Hoe wordt er om gegaan met drankverbruik? Eigenlijk hoe financieel rendabel ook, zou de bar nooit mogen het belangrijkste zijn en zou er niemand mogen aangemoedigd om te drinken, laat staat dat er alcoholische dranken worden gepromoot. Zuipkaarten, sterke drank, cocktails, etc... horen thuis in de wereld van de klassieke fuif. Ook de naamkeuze van de fuif, de zaal, etc. zijn belangrijk. met andere woorden de fuif moet een duidelijke identiteit van een pluswerking hebben. Het spreekt vanzelf dat wanneer er een financiële actie komt, de plussers er massaal aan meewerken en er ook inspraak in hebben. Opmerking bij een fuif wordt met deze regel voorzichtig omgegaan en kunnen ook de ouders erin betrokken worden en dit niet enkel om hun toestemming te geven tot een later uur voor dochter of zoon lief. Ouders kunnen aangesproken worden op de fuif de bonnetjes te verkopen, als verantwoordelijke van de bar, etc... Een sterke security-ploeg die niet enkel waakt over de orde, maar vooral over de pluswaarden is een noodzaak.

Begeleiding

Wie komt er voor begeleiding in aanmerking?

Iedereen die begaan is met jongeren van 12 jaar en ouder en bereid is zich te engageren, d.w.z. zich vrij te maken voor hen, kan een verantwoordelijkheid opnemen in een pluswerking. Er wordt geen opleiding verondersteld, al kan een pedagogische of catechetische vorming natuurlijk van pas komen. Men is bij voorkeur wel minstens enkele jaren ouder dan de plussers die men begeleidt. Er is geen maximum-leeftijd voor wie jong van hart blijft. Plussers kunnen als ze 18 jaar worden in de begeleiding stappen (zie hoger: "Is er leven na de pluswerking"?). **Gezien het om een stuk geloofsbegeleiding gaat is een christelijk geïnspireerde levensstijlen -visie wel een voorwaarde.**

Kan ik die zelf nog zoekend ben in mijn geloof wel aan geloofsbegeleiding doen aan jongeren?

Wie anderen begeleidt in het geloof heeft daarmee een uitgelezen kans om zelf te groeien in het geloof. Vooral jongeren kunnen je bevragen en bevestigen in je gelovig-zijn. Wij mogen zoekend zijn. Wie beweert het geloof gevonden te hebben, mag zich dringend gaan bezinnen over zijn/haar gelovig zijn. Zo iemand zal waarschijnlijk zo overtuigd zijn dat zij/hij het ware geloof bezit, dat er van geloofwaardige geloofsoverdracht niet meer kan gesproken worden. Als het op weg gaan met die jongeren in plus niet vanuit een open, ontvankelijke houding gebeurt, die je in staat stelt geraakt te worden en te veranderen, dan kan er van op weg gaan' geen sprake zijn, hooguit van 'wegwijzer spelen' (en dat is ook maar een stijve paal).

Welke autoriteit kan /mag de begeleid(st)er hebben?

Weet dat je voor pubers staat en dat jij de begeleider bent. Dit is geen pleidooi voor een strakke discipline, wel voor een functionele gezagsuitoefening. Gezag moet steeds in dienst staan van degenen waarop gezag wordt uitgeoefend. Het is niet slecht dat de plussers zelf goed weten waarom ze daar samen zijn, zodat een gezagvol optreden verantwoord kan worden binnen het kader van de gemaakte afspraken en doelstellingen. Je kan dan ook en het staat in een pluswerking niet mis samen met hen de afspraken maken. Ook indien nodig de daaraan verbonden sancties. Maar weet bij het opmaken van de afspraken - en dat moeten de plussers ook goed beseffen- dat jij de begeleid(st)er bent die hierin de eindverantwoordelijkheid draagt. Je denken dus t.o.v. de jongeren motiveren. Het komt er daarbij vaak op neer in een pluswerking om een afwegen van eigen visie en aanbod, t.o.v. inbreng en verlangens van de jongeren. Je zal dus steeds moeten zoeken naar een soepel evenwicht.

Hoe kan een begeleidingsploeg best functioneren?

De groepsvorming is niet alleen belangrijk voor de plussers, maar ook voor de begeleid(st)ers. Een pluswerking run je niet in je eentje, ook niet met louter praktische afspraken.

Een begeleidingsteam dat niet goed op elkaar is ingespeeld, heeft het moeilijk om geloofwaardig over te komen. Ideaal is dan ook een team te vormen dat voor een langere tijd dit engagement aankan, Zo vermijd je telkens weer opnieuw te moeten beginnen en kunnen moeilijkheden makkelijker opgevangen worden. Dit ideaal is echter niet altijd te realiseren en kan dan ook geen voorwaarde zijn om ermee te beginnen. **Minimumvoorwaarde is wel dat één of twee mensen zich een langer engagement kunnen permitteren.** Wat men zeker van de eindverantwoordelijke(n) mag verwachten. Voorzie dan ook als eindverantwoordelijke op tijd je opvolging. Liefst een begeleider die op zich neemt om bijvoorbeeld na een jaar de eindverantwoordelijke op te volgen. De nieuwe eindverantwoordelijke krijgt dan ook een inlooperperiode. Het begeleidingsteam let er op dat zij bij haar voorbereidingsvergaderingen niet alleen aandacht geeft aan de praktische voorbereiding, maar ook en vooral zich inhoudelijk voorbereidt.

Wat is het belang aan regelmatig evalueren?

Als plusbegeleid(st)er mag je zijn wie je bent, met al je twijfels en vragen. Een sfeer van vertrouwen in de groep/ploeg, een luisterend oor, gezonde kritiek en openheid kunnen een grote steun zijn voor de werking. Regelmatig evalueren van je plusgroep en haar activiteiten naar vorm en inhoud is erg belangrijk. Evalueren doe je toekomstgericht. Je werpt een blik op de voorbije programma's, maar met het oog op wat je er voor de toekomst uit kunt onthouden (niet nodig oude koeien uit de gracht te halen, kritiek te uiten die niet opbouwend is).

Heel interessant en aan te bevelen is ook minstens eenmaal per jaar op begeleidersweekend met de alle begeleid(st)ers. Om wat dieper te evalueren, te plannen, te herbronnen. Maar ook om groep te vormen. Een luik ontspanning hoort dan ook tot een van de gemeenschappelijke initiatieven van de ploeg.

Heeft pluswerking wel zin? Zijn er niet veel ontmoedigende momenten?

Pluswerking kan ontmoedigend zijn zoals alle pastoraal, je ziet immers zelden resultaten. Erkentelijkheid voor je inzet krijg je ook niet zoveel. Maar ontmoediging kan je voorzien en voorkomen wanneer je duidelijk de mogelijkheden van de pluswerking voor ogen houdt en niet te zeer gespannen staat op resultaat. Het is een kwestie ook van geloof en van oog te hebben voor de mooie kanten. Eigenlijk is er niets mooiers dan mensen en vooral jongeren nabij te zijn en iets van Gods liefde te mogen overdragen en niet minder te ontvangen.

Is vorming van begeleid(st)ers nodig en mogelijk?

Je stuit allicht op allerlei moeilijkheden die vragen doen oprijzen. Anderzijds ontdek je ook veel. Deze zaken delen in de begeleidingsploeg is een element van vorming. Je kan ook contact zoeken met andere plusbegeleid(st)ers uit de regio en uitwisselen omtrent visie, aanpak en ervaringen. Je kan in eigen groep vormingsmomenten opzetten. Neem deel aan initiatieven die je kans geven op een ander terrein je te vormen. een Debat bijvoorbeeld omtrent geloof of opvoeding. Een catechetische studiedag. Deelnemen aan vormingsmomenten voor plusbegeleid(st)ers opgezet door het diocesane dienst voor pluswerking of andere diensten. Tijdschriften en uitgaven bedoeld voor plusbegeleid(st)ers of jeugdleiders of catechisten eens doornemen. Je eigen ervaringen koesteren en toetsen. Maar de beste vorming krijg je toch van de plussers zelf.

Pluswerking is een CATECHETISCHE jongerenwerking

Gaat het om catechese?

Ja, het gaat om catechese! Dat betekent dat we proberen voor jongeren (in dit geval) te duiden wat de band is tussen geloven en leven. Centraal in deze duiding staat Jezus die de nabijheid van Gods rijk in woord en daad heeft verkondigd. Deze verkondiging op ons en het leven leggen, en dus levensecht maken, is de catechetische opdracht.

In welke mate doen we in pluswerking aan geloofsbegeleiding?

We willen de jongeren helpen groeien naar een persoonlijk beleefd geloof. Dit betekent niet alleen dat we aandacht hebben voor iedere plusser persoonlijk, maar ook voor het groepsgebeuren, want geloof wordt vooral beleefd in relatie tot anderen en in een gemeenschapsgebeuren. Hierin is de houding en de inbreng van de begeleid(st)ers een belangrijke stimulans.

Wat heeft pluswerking wel en niet te maken met vormsel - en schoolcatechese?

Of pluswerking te vergelijken is met vormselcatechese zal er van af hangen hoe de vormselcatechese ter plaatse wordt opgevat. Beiden maken samen één catechetisch project uit, dus zouden ze noch qua inhoud, noch qua vorm, ver uit elkaar mogen staan. Hetzelfde zou ook in de vergelijking met schoolcatechese kunnen gezegd worden. **Wat pluswerking zeker niet mag zijn is 'schools'; er wordt geen 'les gegeven', laat staan gequoteerd Pluswerking is niet aan druk onderhevig, maar is een 'vrij' gebeuren; geen 'vrij - zinnig' gebeuren, maar een 'zeer zinnig' gebeuren!**

Creëren we geen drempel door pluswerking als een catechetisch project te om schrijven?

We proberen natuurlijk de drempel zo laag mogelijk te houden. Het feit is dat we vertrekken met een drempel als we onszelf als christelijk aandienen t.a.v. diegenen die zich van geloof en kerk willen distantiëren. Bedoeling kan niet zijn die 'drempel' weg te

nemen, maar onze christelijke inspiratie waar te maken in de houding die we aannemen t.a.v. de jongeren, in de vriendschap die we hen betonen, in de wijze waarop we ons handelen en spreken evangelisch duiden. Zo zijn we getuigen van Gods liefde voor de mensen. Wie 'echt' is, is immers getuige, niet wie persé wil getuigen.

Geloof en leven, wal bedoelen we met geloof?

Ik wil hier niet ingaan op de vele 'gebruiksmogelijkheden' van het begrip 'geloven'. Wel wil ik ingaan op de betekenis van 'geloof en leven': "wat hebben ze met elkaar te maken?" Het antwoord is eigenlijk eenvoudig: we geloven in het leven. We geloven dat we het leven ontvangen, dag in, dag uit. Dat God leven geeft. Geloof in de levengevende God is dan ook middenin de ervaring van het leven te vinden. Geloof kan dus nooit een apart domein van onze levenskeuze zijn, maar wel de diepere beleving van het leven zelf. **Geloven is dus een levenshouding.**

Wordt er aandacht besteed aan de wereld rondom ons in pluswerking?

Vanuit een gelovige levenshouding kan men niet anders dan zich verbonden weten met al wat leeft. De moderne communicatiemediën maken het ons moeilijk om niet bewust te zijn van wat er om ons heen gebeurt. Dagelijks worden we uitgenodigd om solidair te zijn met de zwakkeren in onze wereld. Deze wereldbetrokkenheid die tot een houding van solidariteit kan leiden is geen voorrecht van volwassenen. Ook de jongeren in de pluswerking worden uitgenodigd eerlijk vragen te stellen omtrent gebeurtenissen, levenswijze, waarden en onwaarden in de wereld vandaag. Een actie omtrent een thema staat niet mis. (Broederlijk Delen, Damiaanactie, etc.) Met oudere plussers kan je ook eens naar een manifestatie. Bij welke vorm van actie ook is duiding vooraf belangrijk en pas zinvol als ze onderbouwd is en aansluit bij datgene wat de jongeren aanspreekt.

Heeft pluswerking iets met 'kerk' te maken?

Allicht. Wie aan geloofsbegeleiding doet, bouwt mee aan de kerk. Kerk-zijn is immers niet in eerste instantie bepaald door structuren - al zijn die niet onbelangrijk - maar door de gemeenschap van alle gelovigen die samen onderweg zijn in het spoor van Jezus, bouwend aan Zijn Rijk van liefde. Zo'n deugddoende, hartelijke kerk willen we de plussers ook laten aanvoelen in de concreetheid van de parochiegemeenschap en andere voorbeelden van levende kerk.

Bijbel! Kan het niet evengoed zonder de bijbel?

Wie het evangelie of de bijbel beschouwt als louter literatuur, die iets vertelt over lang vervlogen tijden, in een taal die ons vreemd is, zal zich terecht deze vraag stellen. Het gaat immers om déze jongeren die leven in déze tijd. Sinds die boeken en brieven die samen de bijbel uitmaken, geschreven werden, is er heel wat gebeurd. Maar evengoed is God nu met mensen bezig en geeft de Bijbel geen pasklare antwoorden op de vragen van deze tijd, zoals werkloosheid, bewapeningswedloop, noord-zuidverhoudingen, politieke schandalen, kindermishandeling, etc.

We leven in onzekere tijden. Vele jongeren weten niet of ze eens afgestudeerd wel aan werk zullen geraken. Het milieu wordt langs zoveel kanten bedreigd dat deze planeet steeds meer onbewoonbaar wordt. Af en toe is hier of daar de dreiging van een gewapend conflict. Vermits er geen toekomst gegarandeerd is, leven velen in het nu. Van zingevers worden pasklare antwoorden en harde resultaten verwacht. "Dromers kunnen we niet gebruiken". "Antieke boeken hebben geen boodschap voor ons leven nu". Nochtans vertelt de Bijbel een levend verhaal, het verhaal van God met de mensen. Tot op vandaag schrijven we dit verhaal verder. Daardoor is het evangelie een boodschap voor alle tijden, vooral voor onze tijd. Wie werkelijk het evangelie leest en doorleest, d.w.z. verstaat als voor mij en deze tijd geschreven, en bereid is dit verhaal verder te schrijven, weet en voelt dat de evangelische boodschap werkt en leeft voor mij en aanwijzingen biedt voor hedendaagse problemen.

Vorming

Aanpak, als het echt om 'vorming' gaat, tot wat normen we dan?

Elke catechese, en dus ook pluswerking, moet met drie factoren rekening houden:

- 1ste: Ze moet persoonsgericht zijn, d.w.z. in dienst van de mens-wording van de jongeren;
- 2de: Ze moet maatschappijgericht zijn, in dienst van een meer rechtvaardige samenleving;
- 3de: Ze moet Bijbel- en kerkgericht zijn, dat betekent dat zij zich situeert in een groter gebeuren (groter dan ons hart) dat het hele volk Gods bezielt. Wie in de vorming deze drie factoren voor ogen houdt, vormt hoopvolle, op toekomst ingestelde mensen.

Aanpak. Er wordt raak over ervaringsgericht werken gesproken. Wat wordt hieronder verstaan?

Ervaringsgerichte catechese is een reactie op de catechismuscatechese en probeert catechese lijfelijk te maken. Concreet betekent dit dat we ons richten op de beleving. We kunnen vertrekken vanuit de ervaringen van de plussers om van daaruit proberen dieper te gaan met hen. We kunnen eveneens zelf ervaringskansen aanbieden in onze methode van werken. Wat je zelf ervaart blijft niet alleen beter bij, maar het is ook van jou. En uiteindelijk proberen we toch te laten aanvoelen dat geloven het/mijn hele leven betreft.

Aanpak. Er werd reeds een paar keer gesproken van creativiteit en weerbaarheid. Wat wordt hiermee bedoeld?

Mensen zijn creatieve wezens. 'Ga en onderwerp de aarde' (Gen. 1) is in feite de opdracht om creatief te zijn. Als pluswerking in dienst wil staan van de mens-wording van elk van deze jongeren dan moet zij ook kansen creëren om hun creativiteit te ontdekken en te begeleiden. Daarnaast en daarbij aansluitend als een gerichtheid van creativiteit, staat de opdracht jongeren te helpen groeien in weerbaarheid. Het leven en de zinvolheid van het leven worden immers van alle kanten bedreigd. Angst en onmacht zijn sterk aanwezige gevoelens die in het licht van een christelijke mensvisie en een verrijzenisgeloof moeten worden tegengewerkt. Ook voor de begeleid(st)ers zijn

creativiteit en weerbaarheid een wezenlijke opgave. En dit dus evenzeer in de aanpak en de keuze van werkmethodes in pluswerking. Ook hierin moet gezocht worden naar een soepel evenwicht tussen de creatieve capaciteiten van de begeleid(st)ers en die van de plussers.

Wie of wat bepaalt het programma?

Vooreerst hier even onderstrepen dat het goed is volgens een soort programmatie te werken, breed opgevat en met veel creatieve mogelijkheden, die klemtonen biedt voor de respectievelijke leeftijdsgroepen. De begeleidingsploeg bepaalt het programma enerzijds volgens de doelstelling van pluswerking en de mogelijkheden, anderzijds volgens de noden zoals ze die ter plaatse zelf aanvoelt. Maar als je een programma vastligt, let er dan op dat je daarmee jezelf niet zodanig vast kluistert dat je de soepelheid verliest om in te spelen op de vragen die onderweg van de jongeren uitgaan. Om de projecten van PJZ zijn een grote hulp bij het invullen van een programma, maar ook hierbij geldt een zelfde soepelheid.

Omtrent een jaarplanning:

In een planning houden we twee pijlers voor ogen:

1 de geloofspijler

Wat is onze visie op geloven, kerk, God,...Dat moet ons vertrekpunt zijn om een planning op te bouwen. Zijn we goed bezig op dat vlak? Krijgen onze diepste waarden plaats in ons omgaan met elkaar en in onze pluswerking?

2. de gegevenspijler

Elke planning moet verder geworteld zijn in de eigen gegeven situatie, rekening houdend met de plaatselijke mogelijkheden en beperktheden. Wie zijn wij als plusbegeleiders binnen de parochie, binnen het groter geheel van de kerk en de pastoraal? Welke mogelijkheden biedt de parochie ons? Wat kunnen wij aan? Welke talenten zitten in onze groep versholen? Welke vorming hebben we achter ons? Over hoeveel tijd beschikken we?

Op een planningsvergadering kan je stapsgewijs te werk gaan:

1. Een rondvraag: Wat stellen we voor dit jaar als bedoeling? Wat willen we bereiken? Welke accenten willen we leggen? (kortom: een bezinning op de geloofspijler)
2. Hierover overeenstemming bereiken. Iemand noteert.
3. Een plan opstellen : Welke activiteiten doen we met de jongeren, met de ouders en met de begeleidingsploeg? Welke vorming volgen we of zetten we op?
4. Welke middelen hebben we of moeten er komen?
 - a) Welke mensen doen wat? Wie wordt er gevraagd?
 - b) Welke financies zijn er beschikbaar of hoe gaan die er komen?
 - c) Hoe bouwen we alles concreet uit (infrastructuur)?
5. Samenwerking verzekeren (diocesaan, decanaal, binnen de federatie of met aanpalende parochies, met andere groepen van de parochie, met de jeugdraad).
6. Agenda's even naast het plan leggen en data afspreken.

Methode. Volgens welke methodes wordt aan pluswerking vorm gegeven?

Pluswerking heeft geen 'eigen' methodes. Zij maakt gebruik van de methodieken en werkvormen die ook gangbaar zijn in jeugdbewegingen, vormingswerk, onderwijs, vormselcatechese. Een opsomming van methodes geven zou ons te ver leiden, Je kiest natuurlijk de vorm die je het best ligt m het best de gestelde doelstelling verwezenlijkt, want het blijft inderdaad altijd het meest aangewezen om steeds van de doelstelling te vertrekken. Deins er niet voor terug om (binnen je mogelijkheden) materiaal aan te schaffen of ... mensen, bijvoorbeeld gelegenheids catechisten. Deze mensen kunnen een sterk getuigende inpakt hebben. Ook nevenactiviteiten kunnen het groepsgebeuren zoals al eerder vermeld een stimulerende factor geven (sport, uitstap, film, theater, feestje,..) Weet al deze activiteiten echter voor jezelf te plaatsen binnen een pluswerking.

Methode. Regelmaat van samenkomen met een pluswerking en hoe lang moet je plusbijeenkomst duren?

Hier is geen algemeen geldend antwoord op te geven, dat wordt immers in belangrijke mate bepaald door plaatselijke omstandigheden en mogelijkheden. Vele groepen komen gemiddeld een 15 à 18 maal per jaar samen (dat is zo ongeveer 3 wekelijks) wat een heel interessant ritme is. Het moment van samenkomen is zeer verschillend (woensdagnamiddag, vrijdagavond, zaterdagvoor - of -namiddag, zondagmorgen,) Veel groepen besluiten of starten hun activiteit met een eucharistieviering in de parochiegemeenschap als die op zaterdagnamiddag of zondagvoormiddag doorgaat. Wat uiteraard een zeer zinvol initiatief is, Andere pluswerkingen gaan elke zaterdagavond/zondag op een wel bepaald uur samen naar de H. Mis of de plussers weten dat ze in bepaalde viering in het weekend de andere kunnen ontmoeten en samen zitten. Dit is zeker aan te bevelen. Zorg wel dat er altijd minstens een begeleid(st)er bij is. En probeer ook als begeleid(st)ers zo talrijk mogelijk en frequent bij te zijn. (Anders kunnen plussers het gevoel hebben dat eucharistie slechts voor enkele begeleid(st)ers belangrijk is.) Vergeet ook niet bij het bepalen van het tijdstip waarop je samenkomt dat de jongeren van vandaag vaak druk bezet zijn met sportactiviteiten, muziekschool, academie, etc. Het is goed vooraf bij hen na te gaan welk moment het best geschikt is. Denk ook aan de uren van de jeugdbewegingen waarvan je plussers lid zijn. Want als we een aanvulling zijn van bestaande jeugdbewegingen dan gaan we met ons programma niet met hen in concurrentie, noch naar aanbod, noch naar tijdstip. Een uitzondering hierop als bijvoorbeeld een weekend bevestigt hier de regel. De duur van de bijeenkomst hangt samen met het moment; een avondactiviteit zal allicht minder lang duren dan een activiteit overdag.

Moeten vieringen, bezinningsmomenten, Bijbel, rituelen, symbolen een plaats krijgen in een pluswerking?

Er is géén catechese zonder deze elementen. We kunnen niet genoeg de nadruk leggen hoe belangrijk het is de ervaring te duiden vanuit christelijk perspectief en dit ook te vieren. Het blijkt vandaag ook meer en meer hoe jongeren vervreemd zijn/worden van de Bijbel(-verhalen) en het vierend - samenzijn. Wat rituelen en symbolen betreft; daar is

eveneens een grote nood aan. Woorden volstaan immers niet en zijn zelfs eenzijdig wanneer het om levensechte communicatie gaat; Geloof laat zich niet uitdrukken door uitsluitend woorden.

Plussers, een moeilijk leeftijd...

Bij het doornemen van deze bundel werd al een beetje stil gestaan bij de puberteit van ons plussers. In de volgende lijnen gaan we wat dieper in op deze leeftijdscategorie en hun aanvoelen. Merk wel op deze tekst kan niet volledig zijn want zoals bij het begin van de bundel al geschreven: "dé puber of dé jongere bestaat niet." Ieder heeft zijn eigenheid. Volgende lijnen zijn dan ook een poging om iets van de puberteit en het zoekend-gelovig zijn in die periode te duiden. Bemerkt ook dat door het verminderend pratikeren van de volwassenen in de kerk en niet enkel tijdens de eucharistievieringen de volgende lijnen omtrent gelovig zijn bij pubers meer en meer alleen nog 'echt' van toepassing wordt op diegene die door hun thuis de pedalen met de grote kerk niet volledig aan het verliezen zijn. Wie nooit meer met christelijk geloof te maken krijgt, zal uiteraard op een heel andere manier tegen geloofsoverdracht aankijken. Maar elke mens is wel op zoek naar een vorm van geloof 'Ik geloof....' is eigen aan ieder mens. Ook christelijk ongelovigen gaan vaak 'ik geloof....' in hun mond nemen. Ook zij vormen hun geloofsovertuiging in die zelfde periode van hun leven.

Tussen 12 en 14

Tot 12 jaar waren ze erg afhankelijk, ze zijn en hebben alles van de anderen. Ze voelen zich thuis in hun lichaam. Ze beheersen het en zijn er erg handig mee.

Echter tussen 12 en 14 jaar ontgroeien ze volledig hun kindertijd, maar ze zijn nog erg gesteld op spelen, ook al geven ze dat niet altijd toe. Voor hen/haar begint een lange fase, soms pijnlijk, doch vruchtbaar. Het is een levensperiode waar ze gaan zoeken vol spanningen, onzekerheden en twijfels. De fase is echter noodzakelijk om als mens echt open te bloeien, Wie deze fase niet of te beschermt meemaakte, krijgt meestal, soms vele jaren later een achterstallige rekening te betalen. Om groot te worden, gaan en moeten ze dierbare zaken/waarden van hun kinderwereld loslaten. De puber laat ook velen los, waarmee hij/zij als kind zo vertrouwt, rustig en vanzelfsprekend omging (ouders - een kameraad uit het basisonderwijs - enz ...). Als kind was alles voor hem/haar geregeld of kon het gebeuren. Wanneer hij het lastig had, ging hij/zij zijn/haar vader halen of het hem zeggen; en deze was sterk, of groot, of politie. Nu stort voor hem/haar zijn/haar veilige kinderwereld in elkaar ... misschien zelfs hij/zij zelf Hij/zij verkeert in een spanning, deels kijkt hij/zij met heimwee naar het verleden (St. Nicolaas, een spel, enz.) en anderzijds vind hij/zij dit alles belachelijk. Soms loert hij/zij naar de toekomst met grote ogen en nog een grotere mond. Ze doen soms zeer verstandig, zelfs stoer en plots weer heel 'dom'. Ze worden dan ook heel sterk in beslag genomen door hun 'ik - zijn', het op zoek zijn naar zichzelf. Soms sluiten ze zich op, op een ander moment (vooral jongens) geven ze zich tot het uiterste, vooral in spel en sport. Ze gaan zich meten aan elkaar. Onsportievelingen voelen er een gemis aan.

Meisjes gaan zich helemaal geven om zich te laten opgaan aan dans en creatief bewegen. Ze zijn op die leeftijd iets rijper dan jongens en beleven hun eerste gevoelens als vrouw. Ze zien dat hun lichaam is afgestemd op vruchtbaarheid en zijn vertederd door kinderen. In hun poging of in hun dienstbaar of zorgzaam zijn willen de pubers vooral behagen. Ook aan het uiterlijke besteden ze veel aandacht. De 'peergroup' is heel belangrijk en wint hoe ouder ze worden, hoe meer aan belang. Gericht op het uiterlijke en actieve is hun kameraadschap bij het begin van de puberteit niet diepgaand en emotioneel, maar hoe ouder ze worden hoe meer zich hier juist een slingerbeweging voordoet: vriendschap wordt heel belangrijk en als de vriendschap springt is er dan ook heel veel emotionaliteit. Tieners zijn grote druktemakers, erg levenslustig en vol energie. Open en eerlijk, met een sterk gevoel en zin voor rechtvaardigheid. Aangetrokken door het nieuwe kunnen zij van de ene verwondering in de andere vallen. Ook over seksuele zaken raken ze met leeftijdgenoten niet uitgepraat. Gelukkig dat het spontane van het kind nog mag, dat ze niet ineens groot moeten zijn, ook al gaat men al naar een grote school, hebben ze misschien al een vriend of vriendinnetje van het ander geslacht, ...

Maar vergis je niet. Het zijn geen kinderen meer.

Tussen 12 en 14 jaar valt de vanzelfsprekendheid weg en komt alles in vraag te staan. Nu begint het avontuur van de persoonlijke zoektocht. Al kan de 13-14 jarige niet altijd goed onder woorden brengen wat hem/haar beroert, in zijn/haar ijverig bezig zijn is hij/zij zich/haarzelf aan het uittesten. "Wat kan ik en wat kan ik niet?" (Testen naar gezag. Testen naar kracht. Testen naar het seksuele.)

"Wat zegt mij iets? Wat zegt mij niets?"

"Wat denken de andere over mij? Kom ik goed of kom ik er belachelijk uit?" (Sommige zijn dan ook op die leeftijd zeer beschaamd als ze denken dat ze anders zijn dan hun leeftijdsgenootjes of iets hebben dat hen tegengaat (jeugdacne, geslachtsorgaan nog minder ontwikkeld of juist eerste schaamharen, niet kunnen meepraten, etc...)

Ze gaan hun beperkingen aanvoelen: "Ben ik wel normaal? Misschien ben ik wel abnormaal? Of zijn het de anderen?" Ze zijn ook enorm hard tegenover de beperkingen van de anderen en ze gaan er zich kritisch over uitspreken. Vaak ook op niet zo fijne manier. Ze gaan als antwoord voor hun spanningen, onzekerheden en twijfels aan het experimenteren. Zij willen experimenteren met hun vrijheid. Hoe ver mag/kan ik gaan met mijn leerkracht, mijn ouders, mijn opvoeders, mijn begeleid(st)ers, mijn vriend(en)(innen). En het werd al neergeschreven in deze groeiperiode gaan ze zich ook seksueel zich aan experimenten wagen. Hun lichaam die hen eerst bevreesde en waarin ze zich niet goed thuisvoelden gaan ze verkennen. Heel stil alleen op hun kamer of in een gesprek met een intieme vriend(in). Jongens gaan daarvoor ook vaak een platte taal gebruik, soms vulgair om hun nog dom zijn te verberegen. Ze gaan ook spelletjes spelen waarbij ze erop uit zijn de andere te ontdekken. Meisjes spreken er wel eerlijker en intiemer over onder elkaar dan de jongens. Het is ook de periode dat ze zich van buitengericht kind zich naar binnengericht kind zullen gaan gedragen. Hun veilige kinderwereld tuimelt voor hen in en zij hebben voor hun nieuwe ervaringen en inzichten, hun onbekende gevoelens vaak geen woorden.

De 12 - 14 jarige en hun gelovig zijn.

Het gelovig zijn van hun 12 jaar, die misschien door de vormselcatechese nog even werd opgepept of het nog van thuis uit gelovig zijn en pratikeren krijgt dikwijls aan deze leeftijd een flinke deuk. Velen liepen school als min-twaalfjarige in de onmiddellijke omgeving van de parochiekerk, die dan vanuit school een vertrouwde kerk was. Vanaf 12-14 jaar gaat dit voor hen tot het verleden behoren. De vormselcatechese en de schoolcatechese vervaagd. Zij die misdienaar zijn is het de leeftijd dat ze veelal afhaken.

En inderdaad eigenlijk begint zo ongeveer alles van vooraf aan. De tijd van nazeggen, zomaar slikken wat ouderen zeiden en instemmen met wat moeder of vader, de pastoor of de catechist, de leerkracht of jeugdleider omtrent het geloof zei is voor hen voorbij.

Zij gaan nu al hun geloof nodig hebben om te geloven in hun eigen mogelijkheden. Maar juist langs deze kleine persoonlijke invalshoek gaat voor hen het wonder van de schepping open. De schepping kunnen zij voortaan aan de lijve ondervinden in hun groeiproces. Wat ze innerlijk voelen als een nieuw gegeven: eenzaamheid, het persoonlijk denken, hun 'ik-zijn', de wantoestanden om hen heen kunnen ze centraal stellen, Kortom datgene wat ze nu ervaren staat tegenover wat ze meekregen als waarheden in hun geloof.

Datgene wat ze gaan (misschien stuntelig verwoorden) bots in de ogen van veel volwassenen tegen hun geloof Voor de jongere komt dat geloof van de volwassene als van buiten de tiener op hen/haar af.

Hun kritisch staan tegenover veel, het bevragen gaat zich nu ook laten voelen in hun geloof Pertinent zijn zij kritisch op geloof van volwassenen waar zij de daden niet mee in overeenstemming vinden. Ouders die iets over geloof willen vertellen maar zelf in het geloof geen voorbeeld zijn hebben vlug afgedaan.

Zij zijn vooral kritisch en bevragend naar het zichtbare, concrete, tastbare. Bijbelverhalen blijken vals, onrealistisch en ze gaan het ervaren als niet echte-geloofswaarheden. Het is een stroming waarin ze lang kunnen blijven vastzitten. (Ook jong-volwassenen durven teveel vastzitten dat de Bijbelverhalen vooral de mirakelen onwaar zijn en meteen dit doortrekken naar de gehele boodschap, zonder de onderliggende boodschappen nog te willen herkennen of zien.)

Ze gaan in veel gevallen de kerk, de priesters en hun aanhangers als een praatbarak beschouwen, die aan mooi-praterij doen, maar bij de pakken blijven zitten. (Ook deze houding blijft lang hangen.)

Kortom, de 'Lieve God' uit de kindertijd is ver te zoeken, want zij vinden Hem moeilijk terug in de realiteit van de maatschappij.

En toch kan plots bij hen de vraag opkorten : "Jezus en God en zo, wie zijn dat eigenlijk wel? Geloven, hoe leef je ermee?" En wanneer ze de zondag uit vrije wil naar de Eucharistie gaan, doen ze het veelal omdat ze daar hun vrienden, hun tochtgenoten terugvinden.

Heel deze tijd wordt dus voor hen een groot vraagteken en avontuur, tenminste als zij gesteund worden.

Voelen dat er vanuit het christelijk geloof van de volwassenen voor hen een echt geloof is weggelegd waarin ze zich herkennen en kunnen bevragen zijn de bouwstenen voor hen van hun toekomstig gelovig zijn. Wanneer ze juist op deze leeftijd op hun geloofsvragen en avonturen geen antwoord vinden, kunnen zij de bedreigde leeftijd worden, die ver in hun geloofsleven sporen van zwak tot zelfs ongelooft in zich kan dragen.

Tussen 14 en 16

Wat aan het gebeuren was bij de 12 - 14 jarigen, is bij de 15 -16 jarigen nu een feit geworden. Ze worden geslotener, grendelen zich af. Wat tevoren werd uitgetest, wordt nu binnen verder uitgevochten, een strijd waar niemand bij kan, waar de jongere voor het eerst alleen staat. Ze gaan nu alles anders bekijken, ze willen zichzelf bevestigd zien en gaan zich afvragen wat voor hen waardevol is, ze kiezen hun eigen waarden.

Confrontatie met volwassenen vermijden ze het liefst, want hun vader is nul en hun moeder ouderwets - discussiëren vinden ze zinloos, een vat zonder bodem.....en in werkelijk voelen ze zichzelf een nul - vragen ze zich af: wat/wie ben ik eigenlijk? Merk op: zij houden wel aan die leeftijd -ook al schijnt het zo anders- van hun ouders, ze hebben zelfs schrik ze te verliezen. (Dan valt hun oer-vertrouwenspersoon weg - zie ook hoger). Ze gaan zich schijnbaar onverschillig opstellen, waar ze in werkelijkheid snakken ze naar iemand die een antwoord heeft op hun vragen, hun opnieuw waarde heeft aan hun leven, een doel aan hun bestaan.

De 14 - 16 jarige en hun gelovig zijn

Ze gaan zoeken op die leeftijd naar een steunpunt van iemand (Iemand?) Soms gaan ze `s avonds of wanneer ze wandelen in de natuur het leven dieper aanvoelen, het is voor hen soms openbarend, verrukkelijk en soms ook angstaanjagend, verschrikkelijk. Het is op z'n moment dat ze soms gaan bidden. Ze gaan het niet onmiddellijk bidden tot God noemen, maar eerder een spreken van binnen naar buiten, naar Iemand/iets die luistert, hun een reikende hand geeft, die bereid is op dit heerlijke of angstige moment te luisteren, Ze gaan het stil maken, van de stilte genieten, om dan te danken, te vragen. Hun relatie tot God zal bij het ouder worden groeien in een vertrouwen. God zal men gaan ervaren als een Pool, een wezen binnenin. Uiteraard als ze God niet wat vroeger (definitief) zijn kwijtgespeeld.

Ze gaan de voorkeur geven bij het bidden om het heel persoonlijk te doen en wanneer zij er zin in hebben. Verplicht bidden zien zij als een inbreuk op hun vrijheid; veel volwassenen die bidden komen hen over als een toneelstuk die ze opvoeren met veel gebaren, waarin ze zelf niet geloven.

Het is niet alleen bij bidden, maar bij alles dat verplicht wordt in hun geloof, dat ze het

aanvoelen als hun vrijheid die beknopt wordt..

Kerkgang wordt bijvoorbeeld daar waar hun ouders het nog als een verplichting stellen ervaren als een indringende eis van hun ouders, zeker wanneer die er niet 'echt' kunnen op antwoorden als de jongere, hen de vraag stelt naar het waarom.

Ze worden anti-kerkelijk gemaakt omdat het nu eenmaal moet. Ze gaan diezelfde kerk zoals ik ook schreef bij 12 - 14 jarigen zien, als iets wat saai en vervelend is, waarbij ze het verwijt aan de kerk voorleggen dat God er buiten staat. Ze herkennen zich niet in de taal die er wordt gesproken of voelen het zo aan -ook veel volwassenen denken er tegenwoordig zo over-. Wanneer ze als jongere dat bij de volwassenen herkennen voelen ze na hun zoektocht (afzettingstocht) zich gesterkt en blijven vaak heel lang met deze ideeën zitten ook later als volwassene. In hun gelovig zijn willen ze dus geen verplichting. Geloven moet binnenkomen in de wereld van de ervaring.

Ze vragen over hun geloof 'eerlijk' te kunnen praten. Ze willen dat de taboes doorbroken worden. Waar ze zich enerzijds afzetten gaan anderzijds in hun gelovig zijn bepaalde teksten – personen - figuren hun aanspreken, bepaalde delen uit de Bijbel gaan voor hen veel betekenen, terwijl andere delen voor hen zullen overkomen als een godsdienst van andere mensen, het gaat niet over hun godsdienst, enz

Ze verwachten van hun godsdienst, hun catechese dat ze zich er zelf in herkennen en zodanig gaan ze zich soms niet in herkennen als deze te ver van hen afstaat; "het gaat niet over mijn God ". In de rand gesteld: op die leeftijd hebben ze nood aan referentiefiguren. Ze kijken op naar hun idolen.

Men mag nu zeker bij dit alles niet gaan denken dat ze volledig anti-clerikaal en areligieus zijn. Integendeel ze zijn juist -zo eigen aan deze tijd- samen met veel volwassenen op zoek naar religiositeit. Jongeren gaan op die leeftijd warm lopen wanneer ze in de kerk hun eigen kunnen terugvinden, de kerk gaat ook iets betekenen als ze er zelf een inbreng hebben. Naar zestien jaar toe kan vanuit hun geloof wanneer ze er zich in thuis voelen 'roeping' groeien om zich (straks) als jeugdleider in te zetten, om een sociale beroepsbaan (de zachte sector) te kiezen, soms om heel concreet op roeping als kloosterling, priester in te gaan. Voor velen ligt bij de laatste een lange zoektocht zeker in deze tijd. Het is voor alle leeftijden eigenlijk belangrijk, maar hier zeker dat ze zich in de Kerk en het geloof herkennen. Zelf eens creatief te mogen zijn in de H. Mis bij een lied, een tekst, Of iets te mogen doen in het kerk-gebeuren zoals een actie, een opbouwen of meewerken aan iets: stoet, stand, kindernevendienst, techniek bij een viering, etc. Het aanvoelen dat de kerk hen auserieux neemt is stelregel die elke geloofsverkondiger zou moeten belichamen.

Ook al zijn al deze engagementen soms maar kortstondig en van voorbijgaande aard, het is steeds de deur die voor hen een ogenblik open gaat, een kans die men moet grijpen en benutten om aan de jongeren te tonen, te laten aanvoelen echt gemeend dat ze er bij horen en dat hun God dezelfde is als deze van de volwassenen rondom hen.

Grondhoudingen voor mensen die in begeleiding van plussers staan (maar eigenlijk evenzo vanuit een christelijke levensbeschouwing in de jeugdbegeleiding en -opvoeding staan.)

01. De begeleid(st)er moet respect hebben voor de eigenheid en het ritme van elke tiener.
02. De begeleid(st)er moet zoeken wat er in de tiener leeft, wat hem boeit, wat hem gelukkig maakt en verdrietig.
03. Als begeleid(st)er zul je een sfeer moeten scheppen (zowel in de groep van de begeleiders als van de jongeren) van eenheid, van menselijke warmte, van genegenheid en van liefde zoals Jezus Christus zelf heeft voorgeleefd.
04. Als begeleid(st)er zal men regelmatig op de bijeenkomsten aanwezig zijn.
05. De geloofsovertuiging in het leven waarmaken is belangrijker dan er alleen over te praten.
06. Schep een klimaat van samenhang en inzet voor de anderen, zowel in als buiten de groep.
07. Geef de tiener de kans zich waar te maken, door hem/haar iets te laten verwezenlijken, door hem/haar verantwoordelijk te laten zijn.
08. Met hen samen zoeken naar onvervangbare waarden in het leven, langs natuur, ervaringen, ontdekkingen om alzo te zoeken naar hun persoonlijk geloof waar zij naar kunnen leven.
09. Begeleid(st)er zijn is niet vrijblijvend. De jongeren verwachten van u geen leiding, maar begeleiding.
10. De jongeren vragen van de begeleid(st)er: een eerlijke houding en het waagstuk van de evangelische stappen te zetten.
11. Je mag als begeleid(st)er in de groep leven zoals je bent, met je kleine problemen, met je dromen, met je lukken en mislukken.
12. Uw standpunt durven verwoorden.
13. Voldoende zelfdiscipline.
14. Afspraken uitvoeren, goestingen niet laten primeren.
15. Probeer goede contacten te leggen met de ouders. Zij vinden het best als zij worden aangesproken door iemand die een stukje van hun opvoedingswerk overneemt.
16. Je bent een dikwijls geziene figuur op de parochie. Beschouw je zelf niet als de elite.
17. Besteed voldoende tijd en ruimte aan het inhoudelijke van elke activiteit.
18. Onderschat niet de waarde van het praktische, de voorbereiding en de stiptheid.
19. Bevraag met de jongeren en de begeleid(st)ers de maatschappelijke invloeden.
20. Met jongeren en begeleiders willen we samen op weg gaan... "EN TOEN HERKENDEN ZE HEM!"

'n gebed voor opname van al onze plussers in onze pluswerking

Lieve God,
het is niet altijd gemakkelijk om iedereen te laten meespelen.
Het zijn altijd de besten die de opdrachten uitvoeren.
Maar Jij houdt van elke mens.
Jij ziet in iedereen iets goeds.
de kleinste onder ons bergt voor Jou de grootste schat.

Wij bidden Jou
dat wij alle jongeren in onze pluswerking
met een groot hart zouden bejegenen
want iedereen heeft iets de bieden
ook al zien wij het soms niet.

Goede God,
soms gebeurt het wel eens dat ons pluswerking wat wringt.
We hebben dan soms het gevoel om niet meer verder te doen.
Geef ons dan weer moed
om op te staan.
Beadem ons met Jouw Geest.
Amen.

Herwerkt op 14/10/2002 dertien plus Deerlijk.